

FOSAKOO

SOMMERMDE

VELKOMST
10.00-10.15

Velkommen

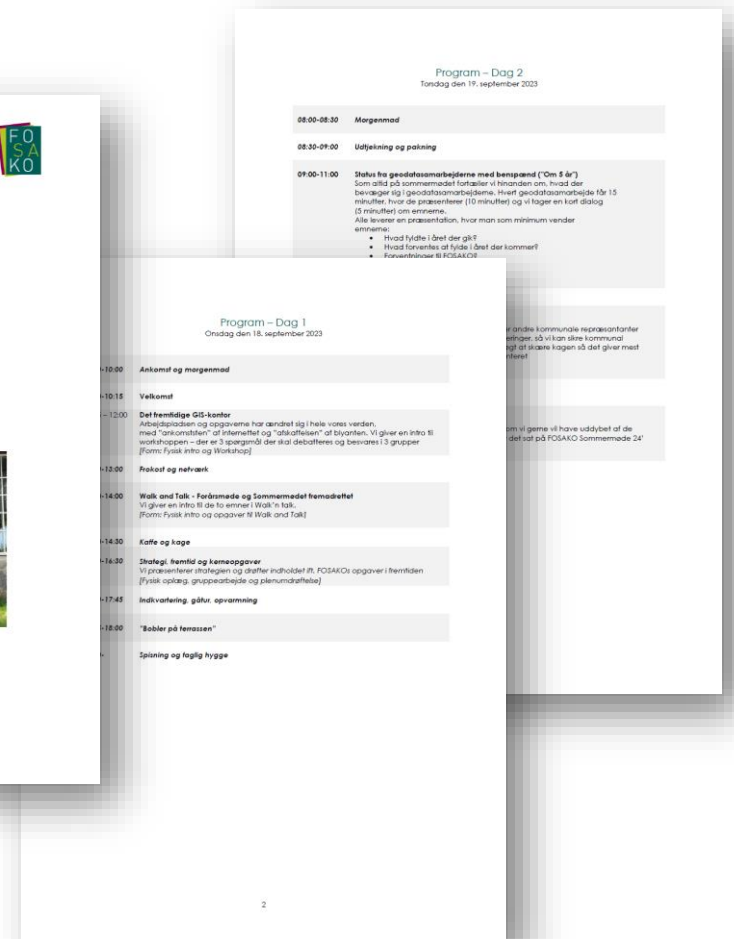
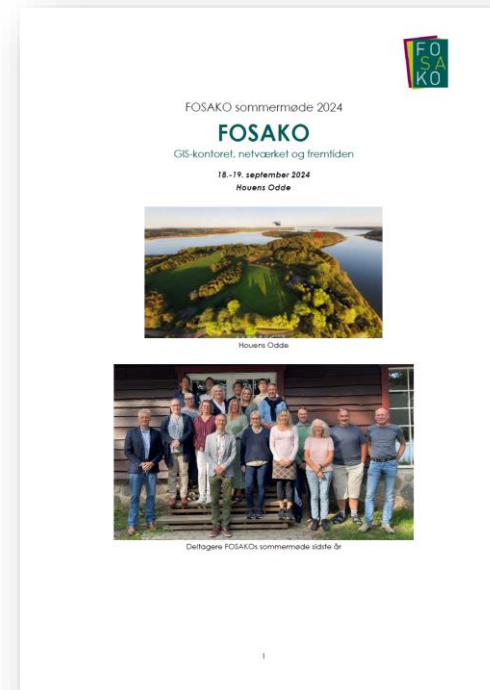
FOSAKO SOMMERMØDE 2024

18.-19. september 2024

FOSAKO sommermøde 2024

- 15 deltagere fra kommunerne, KTC faggruppen for digital forvaltning og FOSAKO
- Emnerne er:
 - Fremtidens GIS-kontor
 - FOSAKOs strategi, fremtid og kerneopgaver
 - Status fra geodatasamarbejderne
 - Synliggørelse og repræsentationer
 - FOSAKOs aktiviteter

Emner

Velkomst

Det fremtidige GIS-kontor

- Fra tegnestue til data- og værktøjskontor
- Fremtidens GIS-Kontor workshop
 - HR – fremtidens medarbejder
 - Fremtidens opgaver
 - Fremtiden – ude af boksen

DAG 1:
10:15-
12

Walk and Talk

- Forårsmødet fremadrettet
- Sommermødet fremadrettet

DAG 1:
13-14

Strategi, fremtid og kerneopgaver

- Hvilke opgaver bliver centrale for FOSAKO?
- FOSAKO strategi 2025-2028

DAG 1:
14.30-
16.30

Status fra geodatasamarbejderne

- Benspænd om fem år

DAG 2:
9-11

Synliggørelse og repræsentationer

- Visning af, hvor vi er repræsenterede
 - Et let tilgængeligt referenceværk
- Er der steder, hvor vi ikke er repræsenteret, men bør være det?
- Er der steder, hvor vores tilstedeværelse kan optimeres?

DAG 2:
11.15-
12

Workshop om FOSAKO aktiviteter

- Kompetenceudvikling, dialogværktøjer/vidensdeling, fællesopgaveløsning, Faglig Fokus webinarer og emner, pixibog til nye geodatamedarbejdere, mv.

DAG 2:
13-14

Opsamling og tak for denne gang

Databeredskab – opsamling på sidste år

Er jeres geodata sikret, hvis I bliver hacket?

Baggrund

Hackere er ikke længere skumle hætteklædte teenagere, der sidder i en kælder og forsøger at gætte dit password. Virkeligheden er i dag, at hacking udføres af professionelle firmaer i tæt samarbejde med staters efterretningstjenester, og at passwords kan købes på internettet.

Truslen for cybersikkerhed er meget høj¹⁾, og hver fjerde kommune rammes dagligt af over 200 cyberangreb²⁾. Der har desuden været flere eksempler på, at kommunernes systemleverandører også rammes af hacking. Erfaringer viser, at backup ikke kan indlæses korrekt efter en hacking i op til 60% af tilfældene³⁾.

FOSAKO anbefaler derfor kommunerne at undersøge jeres sikring af geodata, for at ruste jer bedst muligt før en eventuel hacking.

Anbefaling

1. Tjek om dit password kan købes. Det kan f.eks. gøres på www.havebeenPwned.com. Skift password, hvis det er til salg. Husk at to-faktor godkendelse er rigtig sikkert.
2. Overvej hvilke geodata der er vigtige for jer at have adgang til på kort og langt sigt.
3. Sørg for at have data i 3 kopier - på 2 forskellige medier, og 1 af dem offline. Så er I godt sikret.
4. Gå i dialog med IT-afdelingen: Hvilke geodata tages der backup af og hvor ofte? Har de en offline backup af data? Har de testet, om backup kan indlæses uden fejl?
5. Gå i dialog med jeres systemleverandører, hvis I har hostede løsninger. Spørg ind til, hvordan de tager backup, om de har testet at backupperen kan genindlæses, og om de har en offline backup af jeres data. Hvis ikke, så overvej selv at lave en backup.
6. Overvej fordele og ulemper ved hhv. primært at være baseret på webservice eller ved download af lokale kopidata.

Øvelse

Vi foreslår, at I laver en øvelse i GIS/geodatateamet sammen med jeres leder, hvor I tager udgangspunkt i følgende case:

- Kommunen bliver hacket. I bliver afskåret fra internettet, databaser og filservere i 1 uge. Hvilke data ville I ønske, I havde haft adgang til?

I får derefter at vide, at IT-afdelingen ikke kan genskabe indholdet på jeres filservere og database. Hvad ville I ønske, at I havde gjort på forhånd?

- Vil I sætte nogen nye initiativer i gang herefter?

Hvilke geodata er det relevant at sikre?

Vi anbefaler, at I overvejer 3 typer geodata:

1. De mest kritiske geodata
 - Hvilke data vil I have mest brug for i en krisesituation? Her kan det være nødvendigt at have en dialog med jeres krisestab.
2. De mest værdifulde geodata
 - Hvilke data har kostet mange mandetimer at skabe? Det kan f.eks. være jeres registrering af grønne områder.
3. De mest anvendte geodata
 - Overvej at logge, hvilke temaer, der er mest anvendte i jeres WebGIS. Brug det som udgangspunkt for hvilke temaer, I bør sikre en backup af.

Afrunding

Med dette initiativ ønsker FOSAKO at starte op på dialog om, hvordan vi kan sikre os bedre mod cyberkriminalitet. Hvad er de væsentligste datasæt og hvordan kan vi lave nogle gode rutiner for at sikre os bedre?

FOSAKO vil i 2024 starte op på dialogen med de store landsdækkende geodatabaser som GeoDanmark, Miljøportalen og Plandata, hvor kommunerne også har geodata.

Databeredskab – opsamling på sidste år

Hej Jesper

Tak for din henvendelse.

Jeg kommer ikke til at vende tilbage på dine spørgsmål inden tirsdag, da vi er i gang med den årlige risikovurdering. Jeg vil gerne dele vores procedurebeskrivelser, når den proces er færdig.

Frederik Tom-Petersen
Chef for Digitalisering og
Plandata

Telefon: +45 4015 3532

E-mail: fretpe@plst.dk

Hjemmeside: www.plst.dk

Plan- og
Landdistriktsstyrelsen

Fra samtale med Septima:

”Systemet er placeret på Microsoft Azure, som giver en række forskellige muligheder for blandt andet restore, datacenterflytning, hurtig reetablering af infrastruktur, osv.”

”Vi træner datarestore mindst en gang i kvartalet.”

”Vi har en række eksterne afhængigheder, der gør at hurtig reetablering kan gå fra et par timer til flere dage.”

”Det vil sige, at GeoDK er oppe på et par timer, men eksterne afhængigheder kan medføre, at det ikke kan bruges, fx Danmarks Miljø Portals brugerstyring, distributionskanaler og ødelagte hvidlistninger af samtalepartnere.”

Geo | Danmark
- det fælles datagrundlag

Fra Teams-møde med Ane Klok, Mikkel Lücking Tewes og Lenette Sequina-Grewal, Miljøstyrelsen:

- De har 2 digitale backup, men ikke et offline. Det har løbende backup pr. 1 time, pr dag, pr uge, pr måned, pr år (5 år tilbage). Backups er placeret i forskellige miljøer i nord og syd Europa.
- Deres løsning er baseret på Microsoft Azure, som har løbende overvågning og håndtering af it-angreb.
- De har haft eksterne konsulenter til at angribe deres systemer.
- De har gennemført test og kan genskabe miljøer på 2 timer.
- De procedure for kommunikation, mv.
- De er meget restriktive med deres brugerstyring, som slette-rettigheder kræver fleres godkendelse.
- De overholder de tekniske minimumskrav til statslige it-systemer.

Se her:

- <https://www.sikkerdigital.dk/myndighed/tekniske-tiltag/tekniske-minimumskrav>
- <https://www.sikkerdigital.dk/Media/638271689340351765/Tekniske%20minimumskrav%202024%20-%20excel-oversigt.xlsx>
- <https://www.sikkerdigital.dk/Media/638234542892653422/Vejledning%20til%20de%20tekniske%20minimumskrav%20til%20it-sikkerhed%202024.pdf>

Danmarks Miljøportal

Data om miljøet i Danmark